

Výtah z právních předpisů

PŮSOBNOST A PRAVOMOC ORGÁNŮ OBCE

1. PŮSOBNOST ORGÁNŮ OBCE PODLE ZÁKONA O POŽÁRNÍ OCHRANĚ

Působnost obce a obecního úřadu na úseku požární ochrany je stanovena v § 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany:

- zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (dále i „JSDHO“), která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zákona o IZS ve svém územním obvodu; členům JSDHO za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech v mimopracovní době poskytuje odměnu,
- udržuje akceschopnost JSDHO,
- zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDHO,
- zabezpečuje materiální a finanční potřeby JSDHO a požární ochrany,
- zajišťuje péči o členy JSDHO, jakož i péči o zaměstnance zařazené v jednotkách HZS podniků, členy jiných JSDHO nebo podniků, popřípadě i o osoby vyzvané k poskytnutí osobní pomoci, jestliže zasahují za ztížených podmínek nebo u déle trávajícího zásahu na území obce,
- poskytuje náhradu ušlého výdělku členů JSDHO, který se ve své pracovní době nebo v době, ze které mu plyne příjem ze samostatné činnosti, zúčastní zásahu při požáru nebo jiných záchranných prací při živelních pohromách, nebo jiných mimořádných událostech, nebo nařízeného cvičení anebo nařízené odborné přípravy,
- zabezpečuje a hradí pro členy JSDHO preventivní zdravotní prohlídky,
- zabezpečuje výstavbu a údržbu objektů požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, zejména pro potřeby svého územního obvodu,
- zpracovává stanovenou dokumentaci požární ochrany,

Výklad: Dokumentaci požární ochrany obce tvoří: dokumentace o zřízení JSDHO nebo společné JPO, řád ohlašovny požárů, dokumentace k zabezpečení preventivně výchovné činnosti, požární řád obce, dokumentace k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob, dokumentace k zabezpečení úkolů požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu, plán výkonu služby členů jednotek SDH vybraných obcí vč. jejich pohotovosti mimo pracoviště.

- zřizuje ohlašovnu požárů a další místa, odkud lze hlásit požár,
- zabezpečuje zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost a stanoví další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti,

Tip: Podmínky k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů jsou stanoveny v Nařízení Jihomoravského kraje (částka 13/2013).

Toto Nařízení naleznete na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT v sekci „Dokumenty“, „Nařízení kraje“: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/narizeni-jihomoravskeho-kraje-kterym-se-stanovi-podminky-k-4>.

Na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT je za tímto účelem vytvořena aplikace „Zdroje vody“ (je nutné se přihlásit).

- umožňuje dislokaci jednotek HZS v katastrálním území obce podle nařízení kraje a přispívá na provoz a vybavení těchto jednotek,
- spolupracuje se sousedními obcemi při plnění úkolů k zabezpečení požární ochrany; za tím účelem mohou obce soustřeďovat finanční prostředky,
- organizuje preventivně výchovnou činnost,
- obecně závaznou vyhláškou
 - vydává požární řád obce,
 - stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastní větší počet osob.

Tip: Podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastní větší počet osob, jsou stanoveny v Nařízení Jihomoravského kraje (částka 3/2013).

Toto Nařízení naleznete na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT v sekci „Dokumenty“, „Nařízení kraje“: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/narizeni-jihomoravskeho-kraje-kterym-se-stanovi-podminky-k-5>.

Obec plní obdobně povinnosti uložené tímto zákonem právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.

Obecní úřad na úseku požární ochrany:

- zajišťuje účast velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů obce na jejich odborné přípravě,
- zajišťuje úkoly požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Vybrané obecní úřady:

- zabezpečují podle požárního poplachového plánu kraje hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech mimo svůj územní obvod,
- zabezpečují akceschopnost JSDHO k zásahům mimo svůj územní obvod,
- na základě nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky plošného pokrytí území kraje JPO, zabezpečují nepřetržitou pracovní pohotovost mimo pracoviště v počtu nejméně jednoho požárního družstva o sníženém početním stavu.

2. PŮSOBNOST A PRAVOMOC ORGÁNŮ OBCE PODLE ZÁKONA O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU

Působnost a pravomoc orgánů obce (starosta, obecní úřad) při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizového stavu jsou stanoveny v § 15 a 16 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.

Orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva.

Tip: Připravenost obce na mimořádné události a jejich řešení zajistí orgány obce např. zpracováním „Plánu odezvy orgánů obce na vznik mimořádné události“.

Vzor tohoto plánu je volně ke stažení na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/plan-odezvy-obce-na-mu>.

Obecní úřad při výkonu státní správy za tímto účelem:

- organizuje přípravu obce na mimořádné události,
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím,
- hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce (*tzn. zejména zajištění nouzového ubytování a stravování pro evakuované osoby*),
- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci.

K plnění výše uvedených úkolů je obec oprávněna zřizovat zařízení civilní ochrany. Při zřizování těchto zařízení a plnění úkolů ochrany obyvatel jsou orgány obce povinny postupovat podle zákona o IZS a podle zákona o požární ochraně.

Tip: Místo zřízení zařízení civilní ochrany doporučujeme spíše zřídit krizový štáb obce a v rámci jednotky SDH obce vyškolit technika ochrany obyvatelstva, který bude plnit úkoly ochrany obyvatelstva v obci.

Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.

Tip: Povinnost seznámit právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva splní obecní úřad např. vložением bannerů / odkazů na „portál krizového řízení v JMK - KRIZPORT“, kde jsou uvedeny informace o ohrožení, a na projekt „Vaše cesty k bezpečí“, kde jsou uvedeny informace pro obyvatelstvo, co dělat při vzniku mimořádných událostí a další rady z oblasti ochrany obyvatelstva, bezpečnosti a požární ochrany, na webové stránky obce.

Obecní úřad je dotčeným orgánem z hlediska ochrany obyvatelstva při rozhodování o umístování a povolování staveb, změnách staveb a změnách v užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení.

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací:

- zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou ORP evakuaci osob z ohroženého území obce,

Tip: Postupy k zabezpečení evakuace jsou uvedeny v dokumentu „Zásady provádění evakuace v Jihomoravském kraji“; tento dokument naleznete na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/zasady-provadeni-evakuace-v-jihomoravskem-kraji-2014>.

- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce (tzn. zejména zajištění nouzového ubytování a stravování pro evakuované osoby),
- je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

3. PŮSOBNOST A PRAVOMOC ORGÁNŮ OBCE PODLE KRIZOVÉHO ZÁKONA

Působnost a pravomoc orgánů obce (starosta, obecní úřad) při přípravě na krizové situace, které nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením a při jejich řešení, jsou stanoveny v § 21, 21a a 22 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

Starosta obce zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací; ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí.

Tip: Připravenost obce na řešení krizových situací zajistí orgány obce např. zpracováním „Plánu odezvy orgánů obce na vznik mimořádné události“.

Vzor tohoto plánu je volně ke stažení na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/plan-odezvy-obce-na-mu>.

Starosta obce dále:

- za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení může zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán,
- zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce; správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit,
- plní úkoly stanovené starostou ORP a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu ORP,
- odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

V době krizového stavu starosta obce:

- zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyzvání orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil HZS kraje,
- nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva,
- zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

Pokud starosta obce neplní v době krizového stavu úkoly stanovené tímto zákonem, může hejtman převést jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. O této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmána zrušit.

Obecní úřad dále za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizových situací:

- organizuje přípravu obce na krizové situace,

- poskytuje obecnímu úřadu ORP podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu ORP,
- vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí, nouzového stavu a stavu hrožení státu, pro kterou shromažďuje údaje a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,

Tip: Pravidla vedení evidence údajů o přechodných změnách pobytu osob za krizových stavů jsou stanoveny směrnicí Ministerstva vnitra a pomůckou krizového řízení; oba dokumenty vč. názorné prezentace naleznete na portálu krizového řízení v JMK - KRIZPORT: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/smernice-mv-a-pomucka-krizoveho-rizeni-k-vedeni-evidence-o>.

- se podílí na zajištění veřejného pořádku,
- plní úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

Tip: Povinnost seznámit právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení splní obecní úřad např. vložím banneru / odkazu na portál krizového řízení v JMK - KRIZPORT.

Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí starosta obce zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce, nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce se zveřejní též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Stejný postup se použije při vyhlašování změn obsahu již vydaného nařízení obce.

Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí hradí obec z obecního rozpočtu.

Krizový zákon ukládá obcím ve svých rozpočtech na příslušný rok vyčlenit objem finančních prostředků potřebný k zajištění přípravy na krizové situace a účelovou rezervu finančních prostředků na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků. Ve výjimečných případech, kdy finanční rezerva na úrovni obce nedostačuje, může se starosta obce obrátit na krajský úřad.

Tip: Doporučujeme vyčlenit finanční prostředky adekvátní k velikosti obce a možným ohrožením, minimálně alespoň částku 10 000 Kč na prvotní nezbytné náklady spojené s řešením krizové situace (např. zajištění činnosti krizového štábu obce). Pokud vyčleněné prostředky při řešení konkrétní krizové situace nedostačují, je možné požádat o finanční pomoc Krajský úřad JMK cestou příslušného krizového štábu ORP.

Starosta obce je oprávněn při krizových stavech uložit právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám povinnost poskytnout věcný prostředek, a to při nebezpečí z prodlení. Starosta obce následně informuje o uložení této povinnosti hejtmana. Starosta obce zabezpečí jeho vrácení tomu, jenž věcný prostředek poskytl, a současně mu vydá potvrzení o využití tohoto prostředku.

Potvrzení obsahuje zejména údaje o uživateli, popřípadě vlastníkovi věcného prostředku, nezbytné identifikační údaje věcného prostředku, datum a hodinu poskytnutí a vrácení věcného prostředku, stav opotřebení a poškození, poučení o náhradě a označení orgánu, který potvrzení vydal.

Orgány obcí stanoví, organizují a provádějí opatření uvedená v krizovém zákoně v mezích své působnosti vymezené zvláštními právními předpisy (zejm. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích). Působnosti jim stanovené jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti.

4. PŮSOBNOST A PRÁVOMOC ORGÁNŮ OBCE PODLE ZÁKONA O HOSPODÁŘSKÝCH OPATŘENÍCH PRO KRIZOVÉ STAVY

V zákoně č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů, nejsou stanoveny povinnosti, které by měly být zajišťovány orgány obce.

Při řešení krizové situace v obci může dojít k situaci, že je pro její řešení nutné zajistit věcný zdroj (např. práci, službu a další) a není v možnostech obce toto zajistit. V tomto případě postupují orgány obce dle metodických pokynů Správy státních hmotných rezerv, především „Metodikou pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace“ a požadavky uplatňují u příslušné obce s rozšířenou působností formou telefonického požadavku, emailem, apod.

Tip: *Metodiku pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace naleznete na webových stránkách SSHR - <http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/metodiky.aspx>.*